בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תפ"ה

שבת
חוה"פ סוכות
תשפ"ו

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

נֶאֱמַר בִּירוּשָׁלַיִם עִיר־הַקֹּדֶשׁ, סָמוּךְ וְנִרְאֶה לְשִׁרְיַד בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ, לֵיל אוּשְׁפִּיזִין דְּיַעֲקֹב אָבִינוּ תשפ"ו

"הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ", אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְהִתְקַבֵּץ כָּאן יַחַד - בִּמְקוֹם שִׁרְיַד בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ בִּירוּשָׁלַיִם, עַל־יַד הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי - בְּלֵיל ג' שֶׁל חַג הַסֻּכּוֹת - אוּשְׁפִּיזִין שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ.

אִיתָא בַּטּוּר, שֶׁאַף־עַל־פִּי שֶׁלְּכָל הָאוּשְׁפִּיזִין יֵשׁ קֶשֶׁר לְחַג הַסֻּכּוֹת (זֹהַר אֱמֹר קג:), אֲבָל הָרוֹעֶה הַיְחִידִי מִתּוֹךְ שִׁבְעַת הָרוֹעִים שֶׁאָצְלוֹ כָּתוּב בְּבֵרוּשׁ עִנְיָן שֶׁל סֻכּוֹת - הוּא יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לג, יז): **"וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סֻכּוֹת"**[א].

וְהֵיכָן כָּתוּב הַפָּסוּק הַזֶּה? אַחַר שֶׁהָיְתָה הַפְּגִישָׁה בֵּין יַעֲקֹב אָבִינוּ לְעֵשָׂו, וּמִיָּד אַחַר־כָּךְ פָּטְרוֹ יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁיֵּלֵךְ וְיִתְקַדֵּם הָלְאָה... כִּי מִתְּחִלָּה עֵשָׂו רָצָה לָלֶכֶת עִם יַעֲקֹב אָבִינוּ, וְיַעֲקֹב אָבִינוּ הִתְחַמֵּק מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה[ב] וְאָמַר לוֹ (שָׁם לג, יג): **"אֲדֹנִי יֹדֵעַ**

א. וְהַפָּסוּק מַזְכִּיר **שָׁלֹשׁ פְּעָמִים** אֶת הָעִנְיָן שֶׁל **'סֻכּוֹת'**, וְאָנוּ מוֹצְאִים בְּמַסֶּכֶת סֻכָּה חֲשִׁיבוּת לְמִסְפַּר **שָׁלֹשׁ** לְעִנְיַן הִלְכוֹת הַסֻּכָּה, וּכְמוֹ שֶׁלָּמְדִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דף ו) לְעִנְיַן שִׁעוּר **ג' דְּפָנוֹת** (שְׁתֵּים כְּהִלְכָתָן, וּשְׁלִישִׁית אֲפִלּוּ טֶפַח), מִתּוֹךְ **ג' לְשׁוֹנוֹת 'סֻכּוֹת'** בְּפָסוּקִים שֶׁל פָּרָשַׁת אֱמֹר ('בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ', 'יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת', 'כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי').

ב. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁלָּמְדִים **"חָכְמָה"** מִיַּעֲקֹב אָבִינוּ, אֵיךְ שֶׁיָּדַע לְהִתְחַמֵּק מִמֶּנּוּ. וּכְמוֹ אֶחָד שֶׁרוֹצֶה לְהִתְחַמֵּק מֵאֵיזֶה רָשָׁע שֶׁנִּטְפַּל אֵלָיו, אָז הוּא אוֹמֵר לוֹ: 'כֵּן, בֶּטַח... אֲנַחְנוּ עוֹד נִפָּגֵשׁ'... וְהוּא אוֹמֵר לוֹ שֶׁיֵּרֵד בְּתַחֲנָה

כִּי הַיְלָדִים רַכִּים וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר עָלוֹת עָלָי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וָמֵתוּ כָּל הַצֹּאן" - 'תְּמִחֹל לִי, עֵשָׂו, אֲנִי מַמָּשׁ מוֹדֶה לְךָ עַל שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְהִיוֹת עַמִּי וְלַעֲזֹר לִי[ג], אֲבָל לֹא עַכְשָׁו... אֲנִי עוֹד אָבוֹא אֵלֶיךָ, אַל תִּדְאַג'... - וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: **"עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה"**; וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה עח, יד) שֶׁהוּא כְּוֵן לַדְּחוּק אוֹתוֹ עַד שֶׁיִּתְקַיֵּם (עֹבַדְיָה א, כא) **"וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַה' הַמְּלוּכָה"**; אוֹמֵר לוֹ יַעֲקֹב אָבִינוּ: 'אֲנִי עוֹד אַגִּיעַ אֵלֶיךָ... עַכְשָׁו לֹא צְרִיכִים אֶת הַטּוֹבוֹת הָאֵלּוּ'... וּכְדִבְרֵי הַפָּסוּק: **"יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְפָנָי"** - 'אֲנִי צָרִיךְ לָלֶכֶת בְּמִתִּינוּת עִם הַיְלָדִים'... שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַחֲלוּשִׁים שֶׁצְּרִיכִים חִזּוּק, שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ הוֹלֵךְ עִמָּם וּמְחַזֵּק אוֹתָם.

[וְיֵשׁ פֹּה רֶמֶז נִפְלָא: "רַ'אֲנִי אֶ'תְנַהֲלָה **לְ'אִטִּי לְ'רֶגֶל**" רָאשֵׁי־תֵבוֹת **'אֱלוּל'**, שֶׁהוּא חֹדֶשׁ הַתְּשׁוּבָה, וְהוּא הַהִתְחָלָה שֶׁל כָּל הַיָּמִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בָּהֶם, כִּי הִתְחַלְנוּ בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְזָכִינוּ בָּרוּךְ ה' בְּזֶכְיוֹת־חִנָּם לִהְיוֹת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּאוּמָן בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה, וְזָכִינוּ לְיוֹם־הַכִּפּוּרִים, וְעַכְשָׁו אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בֶּחָג הַסֻּכּוֹת].

אָז יַעֲקֹב אָבִינוּ אוֹמֵר לְעֵשָׂו: 'אֲנִי "מוֹחֵל־טוֹבוֹת"... תּוֹדָה רַבָּה לְךָ, עֵשָׂו, אֲנִי מְאֹד מַעֲרִיךְ אֶת מַה שֶּׁאַתָּה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת, אֲבָל אֲנִי צָרִיךְ לָלֶכֶת לְאַט לְאַט "עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה" - אַל תִּדְאַג, אֲנַחְנוּ עוֹד נִפָּגֵשׁ'... אַךְ עֵשָׂו עֲדַיִן לֹא עוֹזֵב, וְהוּא מִתְעַקֵּשׁ: **"אַצִּיגָה נָּא עִמְּךָ מִן הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי"** - 'אוּלַי אַצְרֵף עִמְּךָ כַּמָּה מֵאַנְשַׁי שֶׁיִּהְיוּ לְךָ לְעֶזֶר'... אוֹמֵר לוֹ יַעֲקֹב אָבִינוּ: **"לָמָּה זֶּה אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי"** - 'אֵינֶנִּי צָרִיךְ אֶת זֶה, תּוֹדָה רַבָּה'... וּמַדּוּעַ? כִּי צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵאֹד מִן הַטֻּמְאָה שֶׁל עֵשָׂו הָרָשָׁע!

כַּמָּה אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת חָזָק בָּזֶה - לְהַפְרִיד אֶת עַצְמוֹ מִכָּל הַשַּׁיָּכוּת לַטֻּמְאָה שֶׁל עֵשָׂו הָרָשָׁע! וּמַהֵי 'טֻמְאַת עֵשָׂו' בְּיָמֵינוּ? כְּלָלְיוּת הַכְּלֵי־מַשְׁחִית שֶׁיֵּשׁ בָּעוֹלָם! צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם בְּתַכְלִית הָרְחוּק! אָדָם טוֹעֵן: 'זֶה רַק קְצָת, בִּשְׁבִיל הַפַּרְנָסָה'... **אֲבָל זוֹ סַכָּנָה גְּדוֹלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן!**

זֶה מַה שֶּׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ אוֹמֵר לְעֵשָׂו: **"לָמָּה זֶּה אֶמְצָא חֵן?"** - 'בִּשְׁבִיל מָה אֲנִי צָרִיךְ אֶת זֶה?'... אֶלָּא מַאי? אוֹמֵר יַעֲקֹב אָבִינוּ: 'אַתָּה תִּתְקַדֵּם הָלְאָה, וַאֲנַחְנוּ עוֹד נִפָּגֵשׁ בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ'... **כִּי כְּשֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ, בְּכָל אֵלּוּ הָעֲרוּצִים וְהַמַּכְשִׁירִים יִגָּלוּ גִּלּוּי אֱלֹקוּת! בְּכָל מָקוֹם שֶׁרַק תִּמְצָא - יִהְיֶה גִּלּוּי אֱלֹקוּת!** אֲבָל נַחְכֶּה עַד אָז... וּלְעֵת עַתָּה - **אֵין שׁוּם**

פְּלוֹנִית, וּבֵין כָּךְ הוּא בּוֹרֵחַ הַרְבֵּה לִפְנֵי זֶה...

ג. כִּי אֲכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה עח, ט), שֶׁעֵשָׂו קִבֵּל אָז הַרְהוּר תְּשׁוּבָה.

קָשֶׁר לְטֶמְאָתוֹ שֶׁל עֵשָׂו!

וְאָכֵן, עֵשָׂו הִתְקַדֵּם הָלְאָה בְּדַרְכּוֹ לְהַר שֵׂעִיר, וְכִלְשׁוֹן הַפָּסוּק: **"וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ שֵׂעִירָה"**; וּמַה כָּתוּב מִיָּד? **"וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה"**, וּמָה הַלִּמּוּד שֶׁיֵּשׁ בֵּין סְמִיכוּת אֵלּוּ הַפְּסוּקִים? **כִּי פֹּה טָמוּן הַסּוֹד מַהוּ הַמָּקוֹם שֶׁבּוֹ יְכוֹלִין לְהִתְחַבֵּא מִפְּנֵי טֻמְאָתוֹ שֶׁל עֵשָׂו וּלְהִשָּׁמֵר מִכָּל הַקִּלְפּוֹת שֶׁלּוֹ - 'סֻכָּה'!**

וּמִמְּשִׁיךְ הַפָּסוּק: **"וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - מַהוּ **'בַּיִת'**? זוֹ קְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם שֶׁאָנוּ נִמְצָאִים בּוֹ: **שְׂרִיד בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ**, שֶׁעָלָיו כְּתִיב (יְשַׁעְיָה נו, ז): **"כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים"** - **'בֵּית הַתְּפִלָּה'!**

וְאָנוּ מוֹצְאִים עוֹד לִפְנֵי־כֵן (בְּתְחִלַּת פָּרָשַׁת וַיֵּצֵא), כְּשֶׁבָּרַח יַעֲקֹב אָבִינוּ מִפְּנֵי עֵשָׂו, וְיָשַׁן שֵׁנָה קְדוֹשָׁה בְּמָקוֹם־הַמִּקְדָּשׁ, וְאָז רָאָה בַּחֲלוֹמוֹ "סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה", אומר הפסוק: **"וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי: וַיִּירָא וַיֹּאמַר מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם 'בֵּית אֱלֹהִים' וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמָיִם"**; הֲרֵי שֶׁכְּבָר אָז קָבַע יַעֲקֹב אָבִינוּ אֶת הַמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה **"בֵּית אֱלֹקִים"**, בִּבְחִינַת **"כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה"**; וְזֶה ה'**בַּיִת**' הַקָּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ - עִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה, שֶׁאָדָם מַחְדִּיר הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל דָּבָר שֶׁהוּא צָרִיךְ!

בְּלִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י', רַבֵּנוּ זַ"ל מַזְכִּיר אֶת מַאֲמָר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים גַּבֵּי כִּנּוּי מְקוֹם־הַמִּקְדָּשׁ בְּפִי הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים (פָּסְחִים פח.): **אַבְרָהָם קְרָאוֹ הַר, יִצְחָק קְרָאוֹ שָׂדֶה, יַעֲקֹב קְרָאוֹ בַּיִת**; וְכָךְ מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל הָיָה מַסְבִּיר אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה:

'אַבְרָהָם קְרָאוֹ הַר' - דְּהַיְנוּ שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ קָרָא אֶת הָעִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה בְּשֵׁם **'הַר'**, שֶׁזֶּה כַּמּוּבָן דָּבָר גָּדוֹל וְנִפְלָא מְאֹד לָצֵאת לְהַר לְהִתְבּוֹדֵד עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲבָל לֹא כָּל אֶחָד יֵשׁ מִסְגָּל לְקַיֵּם אֶת זֶה, כִּי לֹא לְכָל אֶחָד יֵשׁ הַר בִּסְבִיבָתוֹ, וְאֵין זֶה בָּאֶפְשָׁרוּת שֶׁל כָּל אָדָם.

מַאִידָךְ, **'יִצְחָק קְרָאוֹ שָׂדֶה'** - זֶה דָּבָר שֶׁהוּא יוֹתֵר אֶפְשָׁרִי לָאָדָם לְקַיְּמוֹ, כִּי לֹא כָּל־כָּךְ קָשֶׁה לִמְצֹא שָׂדֶה... אֲבָל עֲדַיִן אֵין זֶה הַשְּׁלֵמוּת, כִּי־אִם הַבְּחִינָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ: **'יַעֲקֹב קְרָאוֹ בַּיִת'** - לְגַלּוֹת לָאָדָם שֶׁאֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא **בְּתוֹךְ הַבַּיִת** עַל כָּל **עִנְיְנֵי הַבַּיִת**!

וְכָךְ הָיָה מוֹהֲרָא"שׁ תָּמִיד מַדְגִּישׁ: אָדָם רוֹצֶה רַק 'רוּחָנִיּוּת', רוֹצֶה "לָעוּף בְּ'מַדְרֵגוֹת'"... אַךְ עָלָיו לָדַעַת: **אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת גַּם בֶּן־אָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם "עִם שְׁתֵּי רַגְלַיִם עַל הַקַּרְקַע", וְעָלֶיךָ לְקַשֵּׁר אֶת כָּל עִנְיְנֵי הַבַּיִת אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא - לְהִתְחַתֵּן, לְהוֹלִיד יְלָדִים, לְגַדֵּל יְלָדִים, לְחַנֵּךְ יְלָדִים, לְהַרְוִיחַ פַּרְנָסָה - כָּל מַה שֶּׁקָּשׁוּר לַ"בַּיִת", וְתִרְאֶה שֶׁגַּם שָׁם תִּהְיֶה קָשׁוּר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ**

הוּא! שֶׁזֶּה לֹא יַפְרִיעַ לְךָ! זוֹ תַּכְלִית הַשְּׁלֵמוּת!

וְרַבֵּנוּ זַ"ל מַמְשִׁיךְ וְאוֹמֵר שָׁם, שֶׁהָעִנְיָן הַזֶּה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ גַּם כְּלַפֵּי אֻמּוֹת־הָעוֹלָם, בִּבְחִינַת (יְשַׁעְיָה ב, ה): "בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנֵלְכָה בְּאוֹר ה'"; כִּי בָּזֶה אֲפִלּוּ לְגוֹי יֵשׁ הַשָּׂגָה - בְּעִנְיָן שֶׁל **'בַּיִת'**, כִּי אִם תַּגִּיד לְגוֹי שֶׁיֵּלֵךְ לְ'הַר' אוֹ 'שָׂדֶה' - הוּא לֹא יָבִין מָה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנּוּ... וְהִנֵּה בַּבַּיִת יֵשׁ לוֹ מַסְפִּיק בְּעָיוֹת, וְאַתָּה בָּא וְאוֹמֵר לוֹ שֶׁגַּם בַּבַּיִת הוּא יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל עִנְיְנֵי הַבַּיִת? אֶת זֶה הוּא כְּבָר מֵבִין... - 'בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁלִּי אוּכַל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַשֵּׁם?'... הוּא מַשִּׂיג אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה.

וְזֶה פֵּרוּשׁ: **'יַעֲקֹב קְרָאוֹ בַּיִת'** - זֶה הָעִנְיָן שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁכִּנָּה אֶת מְקוֹם־הַמִּקְדָּשׁ - הָעִנְיָן שֶׁל 'תְּפִלָּה' - בְּשֵׁם **'בַּיִת'**, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר בְּעֵת שֶׁהָיָה פֹּה, בַּמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה: "אֵין זֶה כִּי אִם **'בֵּית אֱלֹקִים'**" - כָּאן זֶה **'קֹדֶשׁ־הַקָּדָשִׁים' - 'צִיּוּן־הַמְצֻיֶּנֶת'**! כָּאן הֵם כָּל הַקְּדֻשׁוֹת! זוֹ **'אֶבֶן־שְׁתִיָּה'** שֶׁמִּמֶּנָּה הֻשְׁתְּתָה הָעוֹלָם - מִפֹּה הָיְתָה בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וּמִכָּאן זֶה הִתְפַּשְּׁט לְכָל הָאָרָצוֹת, וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׂיחוֹת־הָר"ן, סִימָן ס): **'אֶבֶן שְׁתִיָּה שֶׁמִּמֶּנָּה הֻשְׁתְּתָה הָעוֹלָם, מִשָּׁם יוֹצְאִין גִּידִין לְכָל הָאָרָצוֹת'**[ד]; כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ גִּלָּה שֶׁכָּאן הוּא הַמָּקוֹם שֶׁל כָּל הַתְּפִלּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁהִזְכִּירוּ הַיּוֹם בַּהוֹשַׁעְנוֹת' (כְּמוֹ־כֵן הַכְּנוּיִים דְּלְעֵיל הִזְכִּרְנוּ שָׁם): **"תֵּל תַּלְפִּיּוֹת"** - 'תֵּל שֶׁכָּל פִּיּוֹת פּוֹנִים בּוֹ' (בְּרָכוֹת ל.); לְכָאן מַגִּיעָה כָּל תְּפִלָּה שֶׁאֲנַחְנוּ מִתְפַּלְּלִים, וְלֹא מְשַׁנֶּה הֵיכָן אָנוּ נִמְצָאִים - בֵּין אִם אֲנַחְנוּ בַּגָּלִיל - בְּיַבְנְאֵל, וּבֵין אִם אֲנַחְנוּ בִּבְאֵר־שֶׁבַע - זֶה לֹא מְשַׁנֶּה! וַאֲפִלּוּ אִם נִמְצָאִים בְּחוּץ־לָאָרֶץ - **"וְהִתְפַּלְלוּ אֵלָיו דֶּרֶךְ אַרְצָם"** (מְלָכִים א' ח, מח), הַתְּפִלּוֹת עוֹלוֹת לְכָאן, וּמִכָּאן עוֹלוֹת לְשַׁעַר־הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה!

זֶה עִנְיָנוֹ שֶׁל **'אוּשְׁפִּיזִין דְּיַעֲקֹב אָבִינוּ'** - עִנְיָן שֶׁל **תְּפִלָּה**, שֶׁזֶּהוּ "וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ **בָּיִת**" - הוּא בָּנָה אֶת **'בֵּית הַתְּפִלָּה'**; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָשֶׁבֶת בַּסֻּכָּה וּלְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! **הֲרֵי יֵשׁ לָנוּ מִצְוָה לָשֶׁבֶת שִׁבְעָה יָמִים בְּסֻכָּה, וּמָה אַתָּה עוֹשֶׂה בַּסֻּכָּה? אוֹכֵל, יָשֵׁן, כָּל אֶחָד עוֹשֶׂה אֶת מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, אֲבָל מָה עִם תְּפִלָּה?... חֲשַׁבְתָּ לִרְגַע שֶׁאַתָּה יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה? שִׂעַרְתָּ לְעַצְמְךָ שֶׁאַתָּה נִמְצָא עַכְשָׁו כְּמוֹ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ - אַתָּה בִּמְקוֹם־הַשְּׁכִינָה, בְּ'צִלָּא דִּמְהֵימְנוּתָא'? לָזֶה זוֹכִים בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה! וְלֹא מְשַׁנֶּה אֵיפֹה אַתָּה - בְּכָל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְגַם בְּחוּץ־לָאָרֶץ - תִּסְגֹּר אֶת הָעֵינַיִם וּתְתָאֵר לְעַצְמְךָ שֶׁאַתָּה עַכְשָׁו יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ!**

ד. רַבֵּנוּ מוֹסִיף וְאוֹמֵר שָׁם: 'וּשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ ע"ה שֶׁהָיָה חָכָם גָּדוֹל וְיָדַע כָּל הַגִּידִין בִּפְרָטִיּוּת, הָיָה נוֹטֵעַ עֵץ כָּל פְּרִי כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (קֹהֶלֶת־רַבָּה ב, ז). וְגַם בַּמְּדִינוֹת הֻלְּלוּ אִם הָיוּ יוֹדְעִין הֶלּוּף הַגִּידִים בִּפְרָטִיּוּת הֵיטֵב, הָיוּ יְכוֹלִים לִטַּע גַּם כָּאן אֶת הַפֵּרוֹת שֶׁאֵינָם גְּדֵלִים פֹּה. כִּי גַּם כָּאן אַף־עַל־פִּי שֶׁהַגִּיד הַהוֹלֵךְ לְמִדִּינָה זוֹ, הוּא מְסֻגָּל לִפְרִי מְיֻחָד, עִם כָּל זֶה כָּל הַגִּידִין מִתְעָרְבִין וּמִתְחַבְּרִין יַחַד'; כִּי כָּל הַשָּׁפַע מַגִּיעַ מִן הָאֶבֶן־שְׁתִיָּה.

זֶהוּ: **"וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת" - הוּא בָּנָה בַּיִת שֶׁל תְּפִלָּה, בְּחִינַת "כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה".**

וְדַע לְךָ, שֶׁהַ'בַּיִת' הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה הוֹלֵךְ עִמְּךָ אֵיפֹה שֶׁאַתָּה נִמְצָא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב אֵצֶל שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא (שְׁמוּאֵל א' ז, יז): **"וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ"**; שׁוֹאֶלֶת הַגְּמָרָא: בֵּיתוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא לֹא הָיָה בְּרָמָתָה, וְאִם־כֵּן לָמָּה כָּתוּב **'כִּי שָׁם בֵּיתוֹ'**? עוֹנָה הַגְּמָרָא: **"כָּל מָקוֹם שֶׁהָלַךְ - בֵּיתוֹ עִמּוֹ"**; אוֹתוֹ דָּבָר לְעִנְיָן **'בַּיִת שֶׁל תְּפִלָּה'**: לְכָל מָקוֹם שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ - **'בֵּית הַתְּפִלָּה'** עִמּוֹ! יֵשׁ לְךָ פֶּה? הַפֶּה הוֹלֵךְ אִתְּךָ לְכָל מָקוֹם! [וְאֶפְשָׁר לוֹמַר בְּדֶרֶךְ רֶמֶז: **'וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה'** - אֵיךְ זוֹכִים לִתְשׁוּבָה **בְּרָמָה גְּבוֹהָה** מְאֹד? **'כִּי שָׁם בֵּיתוֹ'** - אִם הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה, שֶׁלְּכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ, הַ'בַּיִת' הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה עִמּוֹ!].

וְעַל־כֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עח), שֶׁהַדִּבּוּר נִקְרָא **"אֵם הַבָּנִים"**, כִּי כְּשֵׁם שֶׁהָאֵם הוֹלֶכֶת תָּמִיד עִם בָּנֶיהָ, כֵּן הַדִּבּוּר שֶׁל הָאָדָם; **יֵשׁ לְךָ פֶּה? זֶה הוֹלֵךְ אִתְּךָ בְּכָל מָקוֹם! יֵשׁ לְךָ פֶּה, וּמָה אַתָּה עוֹשֶׂה אִתּוֹ? תְּתַפֵּלֵל אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! אֲפִלּוּ מִלָּה אַחַת! תַּגִּיד: 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי! אֲנִי צָרִיךְ יְשׁוּעָה!'** וּתְפָרֵט אֶת כָּל הָעִנְיָנִים הַזְּקוּקִים לְךָ - כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ: בְּרִיאוּת, שִׂדּוּכִים, פַּרְנָסָה, שְׁלוֹם־בַּיִת, כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ!

"וְאֵיפֹה?"... אָמְנָם אֵינְךָ נִמְצָא עַכְשָׁו בָּהָר, וַאַף לֹא בְּתוֹךְ **שָׂדֶה**, אֶלָּא בְּתוֹךְ **הַבַּיִת** שֶׁלְּךָ! אַל תְּחַכֶּה שֶׁיִּהְיֶה אֵיזֶה 'טֶנְדֶר' שֶׁל הַסָּעָה לְמִדְבַּר יְהוּדָה, וְשָׁם תַּעֲשֶׂה הִתְבּוֹדְדוּת... **אֵיפֹה שֶׁאַתָּה נִמְצָא עַכְשָׁו!** אַתָּה בַּבַּיִת שֶׁלְּךָ, בַּסֻּכָּה שֶׁלְּךָ, תִּפְתַּח אֶת הַפֶּה שֶׁלְּךָ וּתְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ, אַל תְּקַמֵּץ בְּמִלִּים!

זֶהוּ: **"וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה"** - הוּא בָּרַח מֵעֵשָׂו, אֲבָל עֵשָׂו מְחַכֶּה לוֹ... אָז לְאֵיפֹה בּוֹרְחִים? אֵיפֹה אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַבְּאוֹת? עֵשָׂו שׁוֹלֵחַ 'בַּלָּשִׁים' לְחַפֵּשׂ אֶת יַעֲקֹב... הוּא פּוֹקֵד עֲלֵיהֶם: 'הוּא נִפְגָּשׁ אִתִּי! אֵיפֹה הוּא עַכְשָׁו? תְּמְצְאוּ לִי אוֹתוֹ!'...

וְהֵיכָן הוּא יַעֲקֹב? **"וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה"...** - הוּא נָסַע אֶל הַסֻּכָּה! וְשָׁם בָּטוּחַ הוּא לֹא יִמָּצֵא... מַדּוּעַ? כִּי אַף־אֶחָד לֹא יְחַשֵּׁב אֲפִלּוּ לְחַפֵּשׂ שָׁם - וְכִי הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ "בּוּטְקָה"?... חוֹשְׁבִים שֶׁזֶּה 'רֶפֶת' שֶׁל בַּעֲלֵי־חַיִּים... 'וְכִי שָׁם יַעֲקֹב יוֹשֵׁב?!'... **וְאָכֵן שָׁם הוּא נִמְצָא! "וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - הוּא בָּנָה בַּיִת שֶׁל תְּפִלָּה! יַעֲקֹב אָבִינוּ יוֹשֵׁב וּמִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! הוּא מְבַקֵּשׁ שֶׁיִּשְׁמְרוּ עַל בָּנָיו! הוּא מְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְדוֹאֵג לָהֶם! וּכְדִבְרֵי הַפָּסוּק: **"יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים"** - הוּא דּוֹאֵג לַיְלָדִים!

כַּמָּה בְּנֵי־אָדָם צְרִיכִים לִדְאֹג עַל חִנּוּךְ הַיְלָדִים! לִדְאֹג בִּשְׁבִילָם! לַעֲשׂוֹת אֶת הַכֹּל

כִּדֵי לָתֵת לָהֶם חִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר! אַל תֹּאמַר 'כְּשֶׁהֵם יִגְדְּלוּ אֶתֵּן לָהֶם חִנּוּךְ'... לֹא! צְרִיכִים לְהִתְעַנְיֵן בָּהֶם וְלָרֶדֶת אֲלֵיהֶם! הוֹרָה צְרִיךְ לְהִתְעַנְיֵן מַה בָּנָיו עוֹשִׂים!

וְאֵין הַכַּוָּנָה לְהִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִמָּם - לְחַבֵּק וּלְנַשֵּׁק וְכוּ', שֶׁעַל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ בְּפֵרוּשׁ שֶׁלֹּא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כֵּן; יֵשׁ הַחוֹשְׁבִים שֶׁבָּזֶה הֵם מְחַנְּכִים אֶת יַלְדֵיהֶם - עַל־יְדֵי שֶׁמְּחַבְּקִים וּמְנַשְּׁקִים אוֹתָם, עַל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ שֶׁיּוֹתֵר טוֹב לֹא לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם - בְּדֶרֶךְ זוֹ שֶׁל שַׁעֲשׁוּעִים וּפִנּוּק, **אֶלָּא 'לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם' הֵיטֵב הֵיטֵב בְּחִנּוּךְ! לְחַנֵּךְ אוֹתָם בְּתוֹרָה, תְּפִלָּה, יִרְאַת־שָׁמַיִם וְדֶרֶךְ־אֶרֶץ! עַל זֶה צְרִיכִים לִדְאֹג! יְלָדִים לֹא גְּדֵלִים מֵעַצְמָם... וְכִי יֶלֶד יָכוֹל לְהִתְחַנֵּךְ סְתָם מֵעַצְמוֹ?... צְרִיכִים לְחַנֵּךְ אוֹתוֹ!**

זֶה: **"וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - בֵּית הַתְּפִלָּה.

בְּנוֹסָף, מְגִלָּה רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסו): **"וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** זֶה סוֹבֵב עַל **לִמּוּד הַתּוֹרָה**, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ב, ג) **"אִם לַבִּינָה תִקְרָא"**; אוֹמֵר רַבֵּנוּ: **מֵהַסָּכָּה יוֹצֵאת הַתּוֹרָה**; וְעַל־כֵּן מִיָּד אַחַר סְכּוֹת יֵשׁ שִׂמְחַת־תּוֹרָה, מָה הַקֶּשֶׁר בֵּינֵיהֶם? מַסְבִּיר רַבֵּנוּ, כִּי אַחַר שֶׁהָיִיתָ בַּסֻּכָּה - **'וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה'**, אָז: **'וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת'** - אַתָּה זוֹכֶה לְתוֹרָה; עַיֵּן־שָׁם.

וּבְדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה זָכִינוּ שֶׁמּוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ הִכְנִיס וּפִרְסֵם בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֶת **'לִמּוּדֵי הַבַּי"ת'**, שֶׁזֶּה סוֹבֵב עַל לִמּוּד **שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה**, וְכֵן לִמּוּד **שַׁ"ס - בַּ'בְלִי יְ'רוּשַׁלְמִי תּ'וֹסְפְתָּא**; אָדָם תָּמֵהַּ: לִלְמֹד אֶת כָּל הַשַּׁ"ס?!... וַאֲפִלּוּ לְגַבֵּי שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, הוּא אוֹמֵר: 'זֶה הַר גָּדוֹל מְאֹד'... וְהוּא לֹא מֵבִין אֵיךְ אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לָזֶה... **אֲבָל זֶה אֶפְשָׁרִי!**

וּמִדּוּעַ **"בַּיִת"** מְרַמֵּז גַּם עַל **שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה**? כִּי רַשִׁ"י הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר עַל הַמִּלִּים **"וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - **'שָׁהָה שָׁם י"ח חֹדֶשׁ, קַיִץ וְחֹרֶף וְקַיִץ'**; וְאֶפְשָׁר לוֹמַר בְּדֶרֶךְ רֶמֶז, דְּהִנֵּה מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל חִזֵּק מְאֹד עַל לִמּוּד חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, וַאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַחְטֹף אֶת זֶה! וּבִפְרָט בַּחוּרִים וְאַבְרֵכִים - חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם! אֲבָל בִּשְׁבִיל אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים כְּמוֹנוּ, עָלֵינוּ לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ אֶת הַ'מִּינִימוּם' - לְכָל הַפָּחוֹת פֶּרֶק אֶחָד שֶׁל מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם[ה]! וְכַמָּה זְמַן לוֹקֵחַ עַד שֶׁמְּסַיְּמִים אֶת כָּל הַמִּשְׁנָיוֹת בְּדֶרֶךְ זוֹ? אִם כְּשֶׁלּוֹמְדִים חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם - עוֹשִׂים סִיּוּם בְּתוֹךְ חֹדֶשׁ, נִמְצָא שֶׁאִם לוֹמְדִים פֶּרֶק אֶחָד בְּכָל יוֹם - עוֹשִׂים סִיּוּם בְּתוֹךְ **שְׁמוֹנָה־עָשָׂר** חֳדָשִׁים.

וְזֶה הָרֶמֶז בְּדִבְרֵי רַשִׁ"י, שֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ

ה. וְאָכֵן, זָכִינוּ לְהַתְחִיל לִפְנֵי כְּשָׁנָה וַחֲצִי סֵדֶר לִמּוּד פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת בְּיוֹם, וְעַתָּה סִיַּמְנוּ מַסֶּכֶת מִקְוָאוֹת, וְהַיּוֹם מַתְחִילִים מַסֶּכֶת נִדָּה, וְעוֹד מְעַט עוֹשִׂים סִיּוּם עַל כָּל הַמִּשְׁנָיוֹת...

הָיָה שָׁם שְׁמוֹנָה־עָשָׂר חֲדָשִׁים, וּמָה הוּא עָשָׂה שָׁם? **"וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָיוֹת! לְכָל הַפָּחוֹת פֶּרֶק אֶחָד מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם!

וּ**'בַּיִת'** סוֹבֵב, כָּאָמוּר, עַל לִמּוּד **בַּ'בְּלִי יְ'רוּשַׁלְמִי תּ'וֹסֶפְתָּא**; וְהִנֵּה עֲדַיִן אֲנַחְנוּ בְּתוֹךְ יְמֵי סְכּוֹת, וְאַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לִלְמֹד **בֵּי"ת מִמַּסֶּכֶת סֻכָּה**[1], וְכָךְ מְקַיֵּם פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ: **"וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - הוּא נָסַע לַסֻּכָּה, **"וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - הוּא בּוֹנֶה בֵּי"ת! מַה שֶּׁלְּכְאוֹרָה יְפֵלֶא: אִם נָסַע אֶל **הַסֻּכָּה**, אֵיךְ בָּנָה **בַּיִת**?... אִם זוֹ 'סֻכָּה' - זֶה לֹא 'בַּיִת', וְאִם זֶה 'בַּיִת' - זֶה לֹא 'סֻכָּה'... "בַּיִת" הַיְנוּ בֵּית־קֶבַע, וְ'סֻכָּה' זוֹ דִּירַת־אַרְעַי, וְאִם־כֵּן אֵיךְ אֶפְשָׁר לְקַיֵּם אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה? עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ **הַסֻּכָּה** וְלוֹמֵד מַסֶּכֶת סֻכָּה **בַּ**'בְּלִי **יְ**'רוּשַׁלְמִי **תּ**'וֹסֶפְתָּא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקַיֵּם **"וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - הוּא בּוֹנֶה **"בַּיִת"** מִתּוֹךְ הַ**"סֻּכָּה"**!

נִמְצֵאנוּ לְמֵדִים, שֶׁהָעִנְיָן שֶׁל **"וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** סוֹבֵב הֵן עַל **לִמּוּד הַתּוֹרָה** וְהֵן עַל עִנְיַן **הַתְּפִלָּה**, שֶׁבְּעֶצֶם שְׁנֵיהֶם הוֹלְכִים יַחְדָּיו, כִּי מְכָרְחִים לְצָרֵף אֶת לִמּוּד הַתּוֹרָה לִתְפִלָּה, וְלִמּוּדֵי רַבֵּנוּ זַ"ל מְלֵאִים עִם הָעִנְיָן הַזֶּה, **וְזֶה כָּל הַלִּקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן כְּבָר מֵהַתּוֹרָה הָרִאשׁוֹנָה** - תּוֹרָה וּתְפִלָּה בְּיַחַד, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ מַתְחִיל אֶת לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן: **'דַּע, כִּי עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִלּוֹת וְכָל הַבַּקָּשׁוֹת'**; וְזֶה הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ **מֵהַתְּחָלָה וְעַד הַסּוֹף!** וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ אָמַר אָז בְּאִידִישׁ (שִׂיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן רפז): **'מַה יֵּשׁ לְהָאָדָם לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵין צָרִיךְ כִּי אִם לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל'** ("מָּע **בַּאדַארְף מָּער ניט נָאר דַּאווֶענֶען אוּן לֶערֶנֶען אוּן דַּאווֶענֶען").

וְאַחַר **"וַיַּעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** מַמְשִׁיךְ הַפָּסוּק: **"וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת"** - מִי זֶה **'מִקְנֵהוּ'**? אוֹמֵר רַבֵּנוּ שָׁם, בְּתוֹרָה רס"ו: אִם אָדָם רוֹצֶה שֶׁהַמִּקְנֶה שֶׁלּוֹ - הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת - לֹא יָמוּתוּ בְּלֹא זְמַנָּם, חַס וְשָׁלוֹם, עָלָיו לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּמִצְוַת סֻכָּה.

וּמִי אֵלּוּ "הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת"? אָכֵן בְּפַשְׁטוּת, זֶה סוֹבֵב עַל הַצֹּאן שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם, אֲבָל בְּנוֹסָף זֶה סוֹבֵב עַל אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים כְּמוֹנוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ כְּמוֹ צֹאן, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים עז, כא): **"נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן"**; וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עט, יג): **"וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ"**; אֲנַחְנוּ 'צֹאן־קָדָשִׁים' שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְשֶׁל הַצַּדִּיקִים, וַאֲנַחְנוּ רוֹצִים אֲרִיכוּת יָמִים וְשָׁנִים - שֶׁלֹּא יָמוּתוּ חָלִילָה בְּלֹא זְמַנָּם; אוֹמֵר רַבֵּנוּ: זוֹ מִצְוַת סֻכָּה, שֶׁזֶּה כְּמוֹ הָאֹמָא שמסככת עַל הַיְלָדִים - **"אִם לַבִּינָה תִּקְרָא"**.

וְעוֹד אוֹמֵר רַבֵּנוּ, שֶׁאִם לוֹמְדִים תּוֹרָה, אֲזַי זוֹכִים שֶׁאֶפְשָׁר לִבְנוֹת בַּיִת גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, כִּי הַבֵּה בְּדָרְךְ־כְּלָל לִבְנוֹת בַּיִת זֶה

---

1. עֲדַיִן לֹא מְאֻחָר לְהַתְחִיל! אֲנַחְנוּ בְּתוֹךְ יְמֵי סְכּוֹת! וְגַם אִם הַסִּיּוּם יִהְיֶה בְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ חֶשְׁוָן, מַה בְּכָךְ?

עָלוּל לִהְיוֹת מְסָכָּן חַס וְשָׁלוֹם (עַיֵּן סוֹטָה יא. וְכֵן בְּשֵׁמוֹת־רַבָּה פ"א ס"י, עַל הַפָּסוּק "עָרֵי מִסְכְּנוֹת"), וְאֵיךְ נִצּוֹלִים מִזֶּה? עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת!

רַבֵּנוּ אוֹמֵר בְּסֵפֶר־הַמִּדּוֹת (אוֹת בַּיִת, סִימָן יג): **'מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַכְנִיס לְבַיִת לָדוּר בְּתוֹכוֹ, יֹאמַר הַתּוֹרָה כְּלָהּ וְאַחַר־כָּךְ יִכָּנֵס לָדוּר בְּתוֹכוֹ'**[7]; וְכָךְ נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁאָדָם הַזּוֹכֶה לִבְנוֹת בַּיִת, אוֹמֵר אֶת כָּל הַתּוֹרָה [דְּהַיְנוּ כָּל הַחֻמָּשׁ לְכָל הַפָּחוֹת - חֲמִשָּׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה], וְאִם רוֹצֶה לְהִזָּדֵרז - יֵשׁ מְנָהָג שֶׁלּוֹקְחִים מִנְיָן שֶׁל אֲנָשִׁים, וְנוֹתְנִים לְכָל אֶחָד חֵלֶק שֶׁיִּקְרָא, וְכָךְ סִיְּמוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַזֶּה אֶת הַתּוֹרָה, וְהַבַּיִת הַזֶּה הוּא כְּבָר בַּיִת קָדוֹשׁ! זֶה כְּבָר בַּיִת שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה! וְאִם־כֵּן זֶה כְּבָר עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי... זֶה כְּבָר לֹא מְסָכָּן חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא אַדְרַבָּה! הַבַּיִת הַזֶּה הוּא (אָבוֹת ב, ד) **'בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים'**!

וְעַל־כֵּן, אוֹמֵר רַבֵּנוּ, מִיָּד אַחַר סִכּוֹת מַגִּיעַ שִׂמְחַת־תּוֹרָה, כִּי אַחַר שֶׁיּוֹצְאִים מִן הַסֻּכָּה - מַתְחִילִים לִרְקֹד וְלִשְׂמֹחַ עִם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמוֹדִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה אִתָּנוּ!

זֶהוּ מַה שֶּׁכָּתוּב: **"וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת"** - תּוֹרָה וּתְפִלָּה, **"וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת"** - 'מִקְנֵהוּ' זֶה אֲנַחְנוּ, "צֹאן־קֳדָשִׁים"! וְכֵן 'מִקְנֵהוּ' מְרַמֵּז עַל הַתּוֹרָה, כִּי בַּפֶּרֶק אַחֲרוֹן שֶׁל מַסֶּכֶת אָבוֹת יֵשׁ פֶּרֶק **"קִנְיָן תּוֹרָה"** - אֵיךְ **'קוֹנִים'** אֶת הַתּוֹרָה [לְשׁוֹן **'מִקְנֵהוּ'**], וְלָזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי סֻכּוֹת, שֶׁזֶּה סִימָן הַפָּסוּק: **"עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סֻכּוֹת"**.

רַבֵּנוּ אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא): **'סֻכּוֹת' עַל־שֵׁם 'שֻׂכָּה בְּרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ'**; שֶׁזֶּה עִנְיָן **"שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה"** שֶׁהָיְתָה כָּאן בִּירוּשָׁלַיִם, אֵיזוֹ שִׂמְחָה הָיְתָה כָּאן! וְאֵיזוֹ שִׂמְחָה יֵשׁ כָּאן גַּם עַתָּה בְּרוּחָנִיּוּת! שְׂמֵחִים וְשָׂשִׂים בְּתוֹךְ בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ! אָכֵן, לְעֵינֵינוּ עֲדַיִן הַמָּקוֹם הוּא קְצָת בְּרִחוּק, וַאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲמֹד קְצָת בְּמֶרְחָק, אֲבָל אֲנַחְנוּ מַאֲמִינִים וְיוֹדְעִים שֶׁהַשִּׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם! זוֹ שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה **"שֶׁמִּשָּׁם שׁוֹאֲבִים רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ"**, וּמַה זֶּה **'רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ'**? וְכִי 'רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ' הַכַּוָּנָה שֶׁאָדָם יַתְחִיל לְהַגִּיד סְפוּרִים שׂוֹנִים וְכָל־מִינֵי עֻתִּידוֹת?... מַסְבִּיר רַבֵּנוּ: **'רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ'** זוֹ **'רוּחַ הַבָּא מִן הַקֹּדֶשׁ'**; כְּלוֹמַר: **'רוּחַ'** זֶה הַדִּבּוּר, **'קֹדֶשׁ'** הַיְנוּ שֶׁמַּכְנִיס אֶת הַדִּבּוּר בִּקְדֻשָּׁה - מְדַבֵּר מִתּוֹרָה, מִתְּפִלָּה, מֵאֱמוּנָה!

כַּמָּה חָשׁוּב זֶה שֶׁאָדָם מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ לְכָל מִי שֶׁאֶפְשָׁר! זוֹ הַמִּצְוָה הֲכִי גְּדוֹלָה! שֶׁזֶּהוּ: "וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת" - צְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת כֻּלָּם! כָּל הַצֹּאן וְהַבָּקָר, כֻּלָּם! וּמִי זֶה? אֲנַחְנוּ, אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, לְהַכְנִיס אוֹתָם בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַזֶּה! אֵין מִצְוָה

---

7. וְשָׁם בְּחֵלֶק שֵׁנִי (סִימָן ח) אוֹמֵר רַבֵּנוּ שֶׁיַּכְנִיס עִמּוֹ סֵכִּין וְכוּ'.

יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה! לְפַרְסֵם וּלְהָפִיץ אֶת הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ! לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים וּלְהָפִיץ אֶת הַסְּפָרִים! לִלְמֹד דַּעַת אֶת הָעָם - בַּחוּרִים, אַבְרְכִים, לְחַזֵּק אוֹתָם, לְחַנֵּךְ אוֹתָם, זֶה הַדָּבָר הַכִּי גָּדוֹל!

וְגַם הָעִנְיָן הַזֶּה מוּבָא בְּתוֹרָה י' הַנַּ"ל - כְּשֶׁרַבֵּנוּ מְדַבֵּר מֵ'הַר', 'שָׂדֶה' וּ'בַּיִת'; כַּמָּה צְרִיכִים אֶת הָעִנְיָן שֶׁל **"פְּרוֹצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה"**, שֶׁזֶּה הָיָה יַעֲקֹב אָבִינוּ! וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (חַיֵּי־מוֹהַר"ן, סִימָן שצה), שֶׁאָמְנָם אַבְרָהָם אָבִינוּ וְיִצְחָק אָבִינוּ כָּתְבוּ הַרְבֵּה סְפָרִים, אֲבָל יַעֲקֹב אָבִינוּ כָּתַב גְּזֻמָאוֹת שֶׁל סְפָרִים; וּמוֹהֲרָא"שׁ ז"ל הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר: **לָמָּה יַעֲקֹב אָבִינוּ כָּתַב כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה סְפָרִים? כִּי הָיוּ לוֹ שְׁנֵים־עָשָׂר מְפִיצִים...** לְאַבְרָהָם הָיָה רַק אֶת יִצְחָק, וּלְיִצְחָק הָיָה רַק אֶת יַעֲקֹב, אֲבָל לְיַעֲקֹב הָיוּ י"ב מְפִיצִים - **'הִנֵּה, קְחוּ סְפָרִים וְתָפִיצוּ בְּכָל הָעוֹלָם!'...**

וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ שָׁם, שֶׁזֶּה הָעִנְיָן שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ - שֶׁמְּפִיצִים! מְגַלִּים אֶת אוֹר רַבֵּנוּ לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ! וְזֶה יִהְיֶה בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ... עַל זֶה אֲנַחְנוּ מְחַכִּים וּמְצַפִּים! הֲרֵי בָּאִים לְכָאן, בְּלִי עַיִן הָרָע "בֶּן פֹּרָת יוֹסֵף", אֲלָפִים וּרְבָבוֹת אֲנָשִׁים, וּבְפָרָט מָחָר - שֶׁיֵּשׁ בְּרַכַּת־כֹּהֲנִים, וְהִנֵּה בְּוַדַּאי כֻּלָּם מַגִּיעִים עִם רָצוֹן טוֹב, וְאַדְרַבָּה, כָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת, **אֲבָל צְרִיכִים לְהַכְנִיס בָּהֶם אֶת הַפְּנִימִיּוּת! בָּאתָ לְכָאן, וּמָה אַתָּה עוֹשֶׂה כָּאן? אָכֵן, אַתָּה שׁוֹמֵעַ בִּרְכַּת־כֹּהֲנִים, אֲבָל תִּתְפַּלֵּל וּתְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כָּל מַה שֶּׁאַתָּה צָרִיךְ! תַּעֲמֹד כַּמָּה דַּקּוֹת וּתְפָרֵשׁ שִׂיחָתְךָ לִבְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא!**

זֶה מַה שֶּׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ מְגַלֶּה לָנוּ, וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁאוֹר רַבֵּנוּ בְּעֶזְרַת־הַשֵּׁם יִתְפַּרְסֵם בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּקָרוֹב!

וְעַל־יְדֵי שֶׁזָּכִינוּ לִהְיוֹת כָּאן, בַּמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, בָּאוּשְׁפִּיזִין דְּיַעֲקֹב אָבִינוּ, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁנִּנַּקֵּחַ מִכָּאן הִתְעוֹרְרוּת וְהִתְחַזְּקוּת וְלִמּוּדִים לְכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ, שִׂמְחָה אֲמִתִּית, יְשׁוּעוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַה שֶּׁהֵם צְרִיכִים - כָּל חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה לָהֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּגוּף לֵב וְנֶפֶשׁ, כָּל מִי שֶׁצָּרִיךְ לִמְצֹא אֶת בֵּן אוֹ בַּת זוּגוֹ - יִזְכֶּה בְּקָרוֹב לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁלוֹם־בַּיִת אֲמִתִּי לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, פַּרְנָסָה בְּשֶׂפַע! וְנִזְכֶּה לִשְׁמֹחַ בְּקָרוֹב בְּבִנְיָן בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ, וּבְעֶזְרַת־הַשֵּׁם יִתְקַיֵּם **"נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ"**, בְּקָרוֹב יָבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וּתְהֵא הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה!